

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА ОІМ-4

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Французька мова і література, англійська мова»

Спеціальність В11 Філологія

Спеціалізація В11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практична граматики ОІМ-4
Викладач (-і)	Фенюк Леся Богданівна
Контактний телефон викладача	0978009479
Е-mail викладача	lesia.feniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	згідно з розкладом консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Практична граматики ОІМ-4» викладається на другому році навчання для студентів 1-го (бакалаврського) рівня спеціальності 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька. Основними організаційними формами навчання є практичні заняття. Кожен семестр закінчується заліковою роботою. Завданнями практикуму є ознайомлення студентів із граматичною структурою французької мови та правилами утворення граматичних категорій притаманних тій чи іншій частині мови, формування практичних навичок. Курс викладається французькою та українською мовами. <u>Методи навчання:</u> практичні, презентація, пояснення, бесіда, індивідуальна робота, самостійна робота. <u>Методи контролю:</u> Усне/письмове опитування, тестовий контроль знань. Залік.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою курсу практичної граматики є формування у студентів ґрунтовних знань з граматики французької, необхідних для успішного навчання та провадження професійної діяльності. Цілями навчальної дисципліни «Практична граматики ОІМ-4» є розвиток <i>комунікативних, соціолінгвістичних, прагматичних</i> компетенцій, подальше формування <i>когнітивної</i> компетенції (здібності навчатися), що передбачає розвиток лінгвістичної ерудиції, логічного, аналітичного мислення, розвиток навичок самооцінки, рефлексивного ставлення до навчальної ситуації, навичок користування довідковою літературою.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <u>Загальні компетентності:</u> ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8 Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 9 Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <u>Фахові компетентності:</u> ФК 1 Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, теорію та історію, функції, рівні. ФК 4 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	

ФК 6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами, зокрема французькою та англійською мовами.

ФК 11 Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12 Здатність до організації ділової комунікації.

Результати навчання:

ПРН 1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9 Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14 Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
практичні заняття	30
самостійна робота	60
Ознаки навчальної дисципліни	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова	
4	035 Філологія	2	В	
Тематика навчальної дисципліни				
Семестр IV				
Тема		Кількість годин		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Les pronoms possessifs et interrogatifs. Les pronoms possessifs. Les pronoms et les tours interrogatifs. Le pronom interrogatif composé lequel .		-	4	6
Тема 2. Le Conditionnel. La formation et les valeurs du Conditionnel. Le Conditionnel présent et le Conditionnel passé.		-	4	6
Тема 3. Le Conditionnel et la phrase hypothétique. La corrélation des temps et des modes dans la phrase conditionnelle avec si . L'action réelle et l'action supposée et les particularités de la traduction en ukrainien.		-	2	6
Тема 4. Le Conditionnel dans la proposition indépendante. Le Conditionnel de politesse.		-	4	6
Тема 5. Les formes non personnelles du verbe. Le participe présent. La formation et l'emploi. Le participe passé et le participe passé composé. L'adjectif verbal et le participe présent.		-	2	6
Тема 6. Le gérondif. La formation et l'emploi. Le participe présent et le gérondif. La proposition participe absolu.		-	2	6
Тема 7. L'infinitif. L'infinitif et l'infinitif passé. Les différentes valeurs de la proposition infinitive et leur traduction.		-	4	6
Тема 8. Le Subjonctif. La formation et les valeurs du Subjonctif. Le présent et le passé du Subjonctif. Le Subjonctif dans la subordonnée complétive après les verbes de volonté. Le Subjonctif après les verbes et les expressions de sentiment.		-	4	4
Тема 9. Le Subjonctif dans la subordonnée relative. Le Subjonctif dans les subordonnées circonstancielles		-	4	4
Тема 10, Les adjectifs et les pronoms indéfinis.		-	-	10
ЗАГАЛОМ:		-	30	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання дисципліни відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, що регламентовані в університеті: «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhenni

	a-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumenti-v-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf?_gl=1*105ypmm*_ga*MTQ3NjUxNzQ0MC4xNTczOTg1NjI4*_ga_B6J5G9CVS8*MTcyNDIyMDQ0MC4zNS4xLjE3MjQyMjA2MzkuMC4wLjA.; «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf?_gl=1*1yxalu1*_ga*MTQ3NjUxNzQ0MC4xNTczOTg1NjI4*_ga_B6J5G9CVS8*MTcyNDIyMDQ0MC4zNS4xLjE3MjQyMjA0NjEuMC4wLjA. Кожен вид роботи на занятті оцінюється за 10-ти бальною шкалою. За аудиторну роботу студенти можуть отримати максимум 75 балів. Студенти можуть отримати ще 25 балів за підсумкову (інспекційну) контрольну, яка враховує і самостійну роботу студентів. Максимальна оцінка, яку студент може отримати – 100 балів Студент, який не набрав 50 балів, користується повторним правом отримати залік за відомістю №2, чи за відомістю №3.
Вимоги до письмових робіт	Передбачені контрольні письмові роботи (максимум 10 балів) протягом семестру. Завдання розроблені відповідно до пройдених тем протягом семестру.
Практичні заняття	Практичні заняття обов'язкові для відвідування, робота студента на кожному занятті оцінюється в 10-ти бальній шкалі. Пропущене практичне заняття повинне бути відпрацьоване студентом у час відведений для контролю самостійної роботи, або ж у інший зручний час для обох сторін. Відпрацювання також може відбуватися в онлайн-форматі.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до підсумкового заліку (максимум 75 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали письмових робіт. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується активність студента під час практичних занять; присутність студента на заняттях, пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – письмово. Максимальна кількість балів – 25 балів. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання іспиту за відомістю №2 та №3.
7. Політика навчальної дисципліни	

Дисципліна викладається українською та французькою мовами.

Здобувач вищої освіти повинен добросовісно готуватися до всіх видів контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Порушення **академічної доброчесності** регламентується Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>

Умови навчання за **індивідуальним графіком** регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-p

[ro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafiikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf](https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultatuv-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)

Порядок перезарахування результатів **неформальної освіти** регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultatuv-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Здобувачі вищої освіти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти екзамен за відомістю №2.

Здобувач вищої освіти, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок **повторного вивчення навчальних дисциплін** (кредитів ECTS) в умовах ECTS https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vvychnennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf?_gl=1*19w0vn6*_ga*MTQ або відраховується з навчального закладу.

На **консультаціях викладача** здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацювати заняття, які були пропущені з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі в процесі підготовки до практичних занять та при виконанні тестових завдань.

Дотримання **академічної доброчесності** засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями і принципами можна за [покликанням](#).

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають можливість оцінити якість її викладання у Системі дистанційного навчання за допомогою окремого елемента «Опитування». Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Назарук Г.М. Збірник вправ з практичної граматики французької мови до теми "Артикль" Ів.-Франківськ : Симфонія форте, 2007. – 56 с.
2. Скарбек О.Г., Цюпа Л.В. Збірник граматичних вправ з французької мови. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2012. – 96с.
3. Скарбек О.Г., Цюпа Л.В., Яцків Н.Я. Французька мова : навчальний посібник для початківців /Manuel de français : niveau débutant/ [Скарбек О.Г., Цюпа Л.В., Яцків Н.Я.]; заг. ред. Н.Яцків. Вид. друге доповнене. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2019. 356 с.
4. Самойлова О.П., Комірна Є.В. Практична граматика французької мови : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. К. : "Ін Юре", 2008. – 512 с.
5. Akyüz A., Bazelle-Shahmaei B., Bonenfant J., Gliemann M.-F. Les 500 exercices de grammaire A1. Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2005. – 220 p.
6. Akyüz A., Bazelle-Shahmaei B., Bonenfant J. Les exercices de grammaire A2 . Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2006. – 224 p.
7. Saquineau-Gündüz M.-P., Delatour Y., Jennepin D., Lesage-Langot F. Les exercices de grammaire B1. Avec corrigés Paris : Hachette livre, 2005. – 223 p.
8. Saquineau-Gündüz M.-P., Delatour Y., Girodon J.-P., Jennepin D., Lesage-Langot. Les 500 exercices de grammaire B2. Avec corrigés. Paris : Hachette livre, 2007. – 239 p.

Додаткова:

1. Донець Й.І., Лисенко М.М. Практична граматика французької мови. – Київ: Вища школа, 1972. – 257 с.
2. Самсонова А.З. Посібник з граматики французької мови : навч. посібник К. : Кондор, 2006. – 160 с.

3. Bescherelle 1. L'orthographe pour tous. – Paris: Hatier, 1992. – 253 p.
4. Bescherelle 2. La conjugaison 12 000 verbes. – Paris: Hatier, 1992. – 175 p.
5. Bescherelle. Grammaire orthographe vocabulaire. – Paris: Hatier, 1992. – 345 p.
6. Brunel F., Valette A. Orthographe grammaire conjugaison. – Paris: Armand Colin, 1993. – 150 p.
7. Delatour Y., Jennepin D., Léon-Dufour M., Teyssier B. Nouvelle grammaire du français. Cours de la Civilisation Française de la Sorbonne. – Paris: Hachette, 2006. – 367 p.
8. Grevisse M. Le bon usage. Grammaire française avec des remarques sur la langue française d'aujourd'hui. – Paris, 1964. – 1228 p.
9. Hinard A. Précis de grammaire française. – Paris: Magnard, 1974. – 230 p.
- Poisson-Quinton S., Mimran R., Mahéo-Le Coadic M. Grammaire expliquée du français. – CLE international, 2003. – 430 p.

Інформаційні ресурси:

1. <https://apprendre.tv5monde.com/fr>
2. https://www.lepointdufle.net/p/apprendre_le_francais.htm
3. <https://www.francaisfacile.com/>
4. <https://www.podcastfrancaisfacile.com/>
5. <https://www.fle.fr/>

Фенюк Леся Богданівна
(асистент кафедри французької філології)